

הסוכנות היהודית תופיע לפני ועדת - החקירה הكونגרס הציוני הבא בארץ - ישראל

4.2.1946

מבשר משה שרתוק

DOC00517

ההודעה מ-15 בנובמבר

אנו זוכרים היטב את ההודעה מ-15 בנובמבר 1945 שבה הייתה משולבת הכרזה על מינוי הוועדה. בעל אותה הודעה נתכוון בכמה וכמה דרכיהם לחוץ את משפטנו מראש ולהציג תריס בפני הפתורן הציוני לביעיתנו. ההודעה עלולה לא ספק לקלקל את שורת המסקנות. באיזו מידת יתאמת חשש זה העבודות תוכנה. להלכה רק הסעיף המגיד את פקיד הוועדה וסמכותה הוא בלבד בעל תוקף לדידה. אך למעשה קשה לשער שעלה כל פנים החברים הבריטים של הוועדה יתייחסו בביטול גמור להודעה שקופה ומחושבת של שר החוץ שלהם, لكن מוצדקים החששות הכבדים ביותר. אך דוקא לשם מלכמת נגד הכוון הממאיר של הוועדת באוינו יש בהופעה לפני הוועדה הזדמנויות ייחודיה במינה אל נחמייננה.

מכסת העלייה החדשה

אין זו דרך קלה, אך אימתי במערכת הציונית ברוחנו מחומרות ובחרכנו בקהלות? הנה בשבעות האחרונים נש透ר מחדש הפטיל הדק של העלייה ברשות השטון שחייב להינתק, לכורה חרוגנו סוף סוף מה-סגור של הספר הלבן. המיכסה החדשה ניתנה על אף התנגדותם של הוועד הערבי העליון ומדינות ערב, אך הפגיעה בזכותו בעינה עומדת על ידי עצם התניות עם העربים והמכסה שננקה עודנה מי-בסות סדום השומרת על התחומיים שנקבעו לגידולנו בספר הלבן. אף על פי כן החלתו לקבל את הרשיונות החדשניים ולחلك כל מה שנותר ויוטר לאחר הניכויים. אנו מוכנים לתת את הדין על החלטתנו זו. אמנס על יהודים לארץ בלי לחכות למיכסה החדשה, הם עלו בעצם תקופת ההסגר הגמור שהוטל על העלייה על ידי השלטון. בלי ספק יוסיפו ויעלו יהודים בלי התחשב במיכסה גם לאחר שנייתנה. בירכנו על בואם של המעלפים שהגינו לארץ. הגבורה שלא פסחה מקרוב שאירית הפליטה הייתה לנו בשורה גודלה. כולם לבשנו עוז למראה ההפגנה הניצחת הזאת של זכות עלייתנו, ששם לא אל את האיסור המחפир. אבל אל נשכח, כי הדרך הזאת אינה פתוחה בשbill כל המשtopicים והמוכרחים לעלות. גם אם פתח צר מאי נפתח מחדש לפני העלייה שברשות לא נסתו אותו בידינו. ובמידה שיעלו יהודים بعد הפתוח הזה, מוטב שעלייתם תסודר ותנוהל ע"י הרשות הלאומית שלהם ולא יתMOVUT אחד היסודות שעליו אנו עתידיים להקים את בנין עצמאותנו.

מ.שרות מאר בנאומו על המצב המדיני: אנו נתונים בתסבוכת טראגיית הרולכת ו-מחמירה, אין עובר שבוע כמעט בלי שיש-יום הארץ לא יזדע מחדש. הספר הלבן מוגש והולך לאחר מכן כל הקיצין, שס-ומנו לו בתקופת המלחמה. המשך הגשם-טו של הספר הלבן קורע תחום בין הייש-וב והשלטון.

שורש הרע

אין יודע עד היכן הגיעו התמוטטות ואיזה הרס עוד תגרום. אין מנוס מן השואה אלא בא-שינוי הכוון, שינוי מカリע, נמרץ ומהיר. שורש הרע במדיניות הפושעת. אין תקנה למצב שנוצר אלא בעקבות הרע מושרו. הנסיבות לרמוס את פירוטיו לא יחסלו אלא רק י חמירו את המשבר.

מוצא מן הסבך

יש מוצא מן הסבך אחד ויחיד: להיענות לצרכי החיים. עד שיגיע השלטון למצא זהה נגור כנראה עליינו, החפצים בחיקם לעבור בנטיב יסורים, אנו עדים להתלבבותו של השלטון ספק כדי למצוא את המוצא מהסביר, ספק כדי לה-שתמט ממנו ולהסתירנו.

הסוכנות תופיע לפני ועדת החקירה

שלב אחד בפרש התלבבות שלב שלא יוכל לדלוג עליו הוא ועדת החקירה. להו ידוע: כוונתנו היא להתייצב לפני הוועדה לרכיב את ריבונו בפניה, זהה כוונתנו ביום ולכז מכונות כל ההכנות. אט לא יכול אייזה שינוי שיחייב לדzon בשאלת מה חדש, מנוי וגמר עם הסוכנות היהודית להופיע לפני הוועדה בישובותיה בירושלים. בהופיענו לפני הוועדה אין אנו מביעים מראש שום אמון במסקנותיה, אך גם לא נזרז להביע אי אמון למפרע. אין אנו נתבעים לא לאמון ולא לאי אמון. לא היינו שותפים בעצה להקמת הוועדה ולא הייתה לנו יד בהגדות טמכותה. מסקנו-תיה איננו יכולות לחיבב אותנו. נלך אליה כלכט אל בית דין ושלטונו. אשר יש בידו להשפייע, אם ברוב או במעט, על עתידינו. נדון לפי התוצאות. ודאי, זהו גורל מר להיות תמיד נידון מחדש ונקלע מבית דין למשנהו. אבל לא נוכל בשום פנים לה-תעלם מהמנה שחל בהשתלשות עניינו, מפנה מיוחד במינו, מינוי ועדת משותפת בריטית אמר-ריקאית לשם בירור עניינו במסיבות שנוצרו עם גמר המלחמה.

הסוכנות היהודית תופיע לפני ועדת החקירה הקונגרס הציוני הבא בארץ ישראל

14.2.1946

מבשר משה שרטוק

DOC00517a

חרדתו אינה רק למה שחייב בחיק העתיד. חרדתנו איננה רק למסקנות היסוד של הארץ הממשית לקיימם. שני זכויות היסוד של הארץ הממשית לאiams תפקיד בה חיוני בכלכלתה, הם נכס משותף של שני העברים. מעין הביטחון להתקפותם התקינה, אם יישבר הבריח המרתך את שני העברים לחטיבה אחת?

מדינה ערבית ששית

מתן עצמאות לעבר הירדן גם פנים אחרות לו. פי-רשו תוספת מדינה ערבית ששית לחמש המדינות היושבות כבר בקהל האומות המאוחדות. ישוב ערבי בן שלוש מאות אלף נפש יזכה מטעם זה האומה ששות זכויות במשפט המדינות. לעומת זו האומה העברית, בעלת ישוב של ששים מאות אלף נפש במאות, ועוד לה מיליון פזוריים ברחבי תבל, נגורע עליה להשאר עומדת בעני בפתח.

אם היה עוד צורך בהוכחה ניצחת של עיות הדין המשוע אשר במעמדו בא הבטחת העצמאות לעבר הירדן והוקעה את עיות הדין לעיני העולם כולו. בירת עוז וביתר תוקף עליינו להתריע על העול ולתבע את המגיעה לנו. את ההכרחי לקיומו זכויות ממלכתיות מיד, מעתם ארץ ישראל כמדינה יהודית במהירות הגדולה ביותר.

אל נחת מוקשי אל נטור מהדרך שעליינו עלייה. הת-ביעה לחידוש מדינת ישראל משנשמעה פעמי-תחדל ולא תפסיק, העם העברי לא ישיקוט ולא יתנו מנוחה לעולם כלו עד שיבוא על תיקונו.

בעצם הימים אלה אנו פוקדים את זכר החזוון הגדל של הרצל. מחר חל יובל "מדינת היהודים". חלפו חמישים שנה. אנו עדין על הסוף, אימרתיו של הרצל "מדינת היהודים היא צורך עולם" נוקבת ביו-

ס עד תהום הוהיה היהודית והעולםית.

ニישא איתנו את גודל החזוון ואת להט הגשמהו למרכז הקרובה, למערכות שבואה אחרת.

הקונגרס הציוני בארץ - ישראל

ולסיום בשורה קטנה. ההסתדרות הציונית היא עוזנה מדינה בדרך. שנת תש"ו תסמן תchanha בעלת חשיבות מה בדרך הזאת. יש לי הזכות להודיע, כי הקונגרס הציוני הקרוב יתכנס בארץ ישראל. התנאים הדורשים לכך הובתו, אטמול היה האות. הקונגרס לא יהיה עוד גולה בכפר. דבר התנועה ה-ציונית העולמית ישמע סוף ממקור חזונה ומשדה הגשמהה. יגדל ערכו המהנדס והמורה של הקונגרס, תכבד האחריות של צרייו, ויתהדק הקשר בין היישוב והגולה הציונית. כל מחזור הדם לאחר מלחמות העולם השנייה, ראשון לאחר השואה האיומה ביחס בתולדות גלוינו, ראשון לכינוס בארץ מחייב את העם היהודי כולם ובראש וראשונה את היישוב. פעולות השקל המתחילה ביוםים אלה צריכה ליהפוך למפקד ציוני מלא של היישוב כולם. בנסת ישראל נקראות לגיטס כולל לקראת המעם הגדול.

קריעת עבר הירדן

بعد אנו נתונים במאבק הקשה הזה להחלץ מ-המחנק של הספר הלבן ולמצאת מרחב חדש של פעולה, בעוד האופק הצר שלנו עודנו עטוף ערפל, נפל בעולמנו דבר שהחשיך את האופק הרחב של מפעלו. נשמעה הכרזה המכוננת להרחב ולה-עמיק את הקרקע בין שני חלקי ארץ ישראל המזרחי והמערבי.

קריעת עבר הירדן מעלה שטח הבית הלאומי ה-יהודי הייתה אחת המכונות האנושות ביותר ביוטר שה-וכה מפעלו בראשית תקופת גידולו לאחר מל-חמת העולם הראשונה, זו הייתה ההתקשות החמורה הראשונה להצהרת בלפור. התקשות זאת קיבלה את אישור חבר הלאים. אך מ-sslת המנדט לא הסתפקה בסטייה זו מהצהרת בלפור שעלה קיבלה רשות, היא הוסיפה חטא על פשע, בעקבות הסטייה שהושג עלייה נקבע נהוג באה סטייה נוספת, בלי נתילת רשות נקבע נהוג שהוחקו חוקים בגין לסייעים שלא חל בהם שינוי, כי התקנון שהוכנס בגוף המנדט, בהסכם חבר הלאים, בא לבטל לגבי עבר הירדן רק את תוקפים של אותם העיפויים המחייבים את בעל המנדט לשיער סיוע פעיל לעליה העברית ולהתי-שובות היהודית הצפופה, אך תיקון זה לא ניתן שום סמכות לבעל המנדט לשילוי ממשהו מתי-шибי הארץ חופש תנוצה, מיקח וממכר והשתק-עות בכל רחבי שטח המנדט, על מחייביו המזר-חית והמערבית. אף פין נשלל מאיתנו הח-ופש הזה לגבי עבר הירדן מזרחה. חבל הארץ זה נחלה בני ראובן גד וחצי שבט מנשה, הפך לשיטה נעל בפנינו וכל דרישת רגל יהודית נאסרה בתוכו.

במשך כל השנים שעברו מאז ועד עתה חתרנו בהtmpדיה לשומר על קשרים. ולחזקם לברר א-שרויות ולממש אותן, גם אם ישאר הדבר למשך זמן בוגר התחלה פורטא. קיינו לאחוי הקרא. נשינו נפשנו למפעלים משותפים ומוסמכים של פיתוח ההתיישבות, להסכם רחב מידות בניינו ובין תושבי עבר הירדן בסיעור ממשלה המנדט שהיא מבוסס על הנאה הדדית. והנה באו ימים שבהם ניתן לבוארה להעמיד על סדר יומה של המדיניות המעשית תכנית גדולה של פיתוח השקאה, התישבות וייצור כח, שה-יתה מחדשת מחדש, איחודה מפורה את שני חלקי הארץ. עם התגשימות התכניות הזאת היה פוסף הירדן מleshem גבול מלאכותי בין שני החלקים. הוא היה מלא את יעדו האמתי כעורק המרכז-זיהח של משק ראנץ' ישראל הגדולה.

נתמנתה ועדת חקירה חדשה, לא הוטלה עלייה שום הגבלה שיכלה למנוע אותה מלברר תכנית זאת. אך הנה הוכרז על הכוונה להעניק עצמא-ות לעבר הירדן וכאיו נסתם הגולל על אותה תקווה. האמנים ייעלמו מעלה אופקנו לחלוון מרחבי השטחה של עבר הירדן, האמנים ייגזומי יודיע עד מתי מקורות המים, שאולי רק אכן נצליח לגלותם? האמנים נגורע לשים לאל את תכנית ההשקאה של עמק הירדן על שני עברי?